

การพัฒนาประสิทธิภาพโปรแกรมการให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชนกลุ่มเสี่ยง Development of the JUDA program to assist at-risk children and youth

สุรัตน์ สาเรือง¹ และเปมิกา สนิทพจน์²

¹คณะนิติวิทยาศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ และโรงเรียนกฎหมายและการเมือง มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

Surat Sareuang¹ and Pemika Sanitphot²

¹Faculty of Forensic Science, Royal Thai Police Academy and ²School of Law and Politics,

Suan Dusit University

suratrpca@gmail.com

รับบทความ : 1 พฤษภาคม 2566 แก้ไขบทความ 28 มิถุนายน 2566 ตอรับบทความ 29 มิถุนายน 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพ Module โปรแกรมในการช่วยเหลือเด็กและเยาวชน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือเด็กและเยาวชน กลุ่มเป้าหมายคือ เด็กและเยาวชนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ประชาชนจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ผลการวิจัย พบว่า Module ที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมี 3 Module ได้แก่ 1) Module-Child เป็น Module เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมได้ลงทะเบียนเข้าเป็นสมาชิกในระบบโปรแกรม JUDA 2) Module-Help เป็น Module ที่มีลักษณะเป็นพื้นที่ Chat Bot ให้นักเรียนที่เป็นสมาชิกที่ผ่านการประเมินตนเองแล้วเลือกผู้ให้คำปรึกษา (Hero) ในด้านการป้องกันอาชญากรรม และด้านอื่น ๆ 3) Module-Hero เป็น Module ที่ให้บุคลากรในกระบวนการยุติธรรม นักกฎหมาย นักวิชาการ และผู้ที่มีองค์ความรู้ในการให้คำปรึกษาแก่เด็กและเยาวชนในด้านอื่น ๆ ลงทะเบียนเป็นสมาชิกโปรแกรม JUDA ผลการวิจัย พบว่า เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะตกเป็นเหยื่อระดับน้อย มีพฤติกรรมรุนแรงในระดับเล็กน้อย และมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดระดับเล็กน้อยเช่นกัน สำหรับเด็กและเยาวชนกลุ่มเสี่ยงที่ควรเฝ้าระวัง ได้แก่ มีการใช้สารระเหย และกัญชา ในสถานศึกษาส่วนใหญ่ ไม่ได้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด แต่มีส่วนรู้เห็นและมีเพื่อนที่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด และทราบว่ามีการเสพยาบ้าง โดยยาเสพติดที่เด็กและเยาวชนทราบว่ามีใช้ในชุมชน คือ ยาบ้า ไอซ์ ยาอี กัญชา สารระเหย และยาเสียสาว เป็นต้น

คำสำคัญ : การให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชน, การพัฒนาประสิทธิภาพโปรแกรม, เด็กและเยาวชนกลุ่มเสี่ยง

Abstract

The purpose of this research was to develop the efficiency of the program module in helping children and youth. Self-assessment of children and youth and promoting the participation of government agencies, the private sector, and the public sector in giving advice and helping

¹ รองศาสตราจารย์ พันตำรวจเอก, คณะนิติวิทยาศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายมหาชนและการบริหารงานยุติธรรม โรงเรียนกฎหมายและการเมือง มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

children and youth, people from government, private and public sectors. The results showed that there were 3 modules that had been developed: 1) Module-Child is a module for children and youth participating in the activities to register as members of the JUDA program system, 2) Module-Help is a module that looks like a chat bot area for students whose members are members who have passed self-evaluation and choose a hero to give advice, 3) Module-Hero is a module that allows kind adults in society to register as members of the JUDA program. The self-assessment of children and young people found that most children and young people had a low level of victimization. Slightly violent behavior and had a mild substance abuse behavior as well for children and youth, risk groups that should be monitored include the use of volatile substances and a small amount of marijuana. Most of them are not directly related to drugs, but there is a part in knowing and knowing that different types of drugs have been sold or is anyone using it?. The drugs that children and young people are known to use in the community are methamphetamine, ice, ecstasy, marijuana, volatile substances, and sex drugs, etc.

Keywords: Assistance for children and youth/program efficiency development/at-risk children and youth.

บทนำ

สำนักงานสถิติแห่งชาติพบข้อมูลที่น่าสนใจเกี่ยวกับจำนวนคดีเด็กและเยาวชนถูกจับกุมส่งสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำแนกตามฐานความผิดระหว่างปี พ.ศ. 2563 – 2564 พบว่า สถิติการกระทำความผิดมีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่อง จากคดีทั้งหมด 44,057 คดี เหลือ 14,593 คดี อย่างไรก็ตามคดีที่มีการกระทำความผิดมากที่สุดยังคงเป็นคดียาเสพติด จำนวน 6,943 คดี รองลงมา คดีอื่น ๆ และคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2565) จากการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน พบว่า เยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีการก่อคดีกระทำความผิดสูงที่สุดในปี 2564 จำนวน 7,843 คดี รองลงมาได้แก่ ชั้นประถมศึกษา จำนวน 2,776 คดี และประกาศนียบัตรวิชาชีพ 1,828 คดี ตามลำดับ ซึ่งจากข้อมูลพบว่าเด็กจากครอบครัวแยกกันอยู่ก่อคดี 10,375 คดี มากกว่าเด็กมาจากครอบครัวที่อยู่ร่วมกันกับพ่อแม่ถึงเกือบเท่าตัวที่ 5,483 คดี (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2565)

จากสถิติและปัญหาดังกล่าวทำให้คณะผู้วิจัยตระหนักว่าการป้องกันการเกิดอาชญากรรมของเด็กและเยาวชนที่อยู่ในสถานศึกษาก่อนที่จะเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญา หรือก่อนที่จะเยาวชนจะก่อเหตุอาชญากรรมจะเป็นวิธีการที่ดีที่สุด โดยเฉพาะการป้องกันอาชญากรรมเยาวชนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เป็นผู้ก่อเหตุอาชญากรรมมากที่สุด โดยการบูรณาการความร่วมมือจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม และการสร้างกลไกเครื่องมือดิจิทัล (Digital) ในการเข้าถึงเยาวชน เพื่อให้เยาวชนได้รับความช่วยเหลือในด้านการตกเป็นเหยื่อ และการป้องกันการเกิดเหตุอาชญากรรม โดยการต่อยอดความสำเร็จจากการพัฒนาโปรแกรม JUDA (Juvenile Deviate Analysis Application Program) โดยมุ่งเน้นการนำโปรแกรมไปใช้ให้มากขึ้นเพื่อช่วยเหลือเด็กและเยาวชนในทุกภาคส่วน เพื่อให้ดำเนินงานไปได้อย่างต่อเนื่อง คณะผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการพัฒนาโปรแกรมการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนให้สอดคล้องกับโปรแกรม JUDA โดยการจัดทำโปรแกรมในการช่วยเหลือเด็กและเยาวชน โดยขอความร่วมมือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม ในการส่งบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมร่วมเป็นอาสาสมัครในการเป็นผู้ให้คำแนะนำและคำปรึกษาแก่เด็กและเยาวชนในแต่ละกลุ่ม พร้อมทั้งได้นำเครือข่ายผู้ปกครอง/ชุมชน/ผู้ประกอบการเข้าร่วมให้คำปรึกษา และให้โอกาสแก่เด็กและเยาวชนในด้านอาชีพ การศึกษา สุขภาพร่างกาย จิตใจ

และการป้องกันการตกเป็นเหยื่อ และป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ โดยเพิ่มฟังก์ชันในการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนในครั้งนี้ จึงมุ่งเน้น 3 Module ได้แก่

1) Module การเข้าร่วมโปรแกรมของเด็กและเยาวชน (Module-Child) เป็นโปรแกรมคัดแยกเด็กและเยาวชนว่าเป็นเด็กที่กลุ่มปกติ กลุ่มที่เสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อ หรือกลุ่มที่เสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน เพื่อให้สามารถเข้ารับคำปรึกษา ซึ่งโปรแกรมนี้นำเครื่องมือการจำแนกจากแนวคิด ทฤษฎีมาทำการประยุกต์เพื่อออกเป็นแบบสำรวจที่เป็นโปรแกรมออนไลน์ให้เด็กและเยาวชนได้เลือกตอบ เพื่อที่จะคัดแยกเด็กและเยาวชนว่าอยู่ในประเภทใด และโปรแกรมหุ้นี้จะถูพัฒนาให้และติดตั้งในโปรแกรม JUDA โดยมีฟังก์ชันในการเลือกให้เข้าใช้งาน

2) Module การช่วยเหลือเด็กและเยาวชน (Module-Help) เป็นโปรแกรมออนไลน์ ที่จะช่วยคัดกรองว่าเด็กควรจะได้รับ的帮助เหลือในด้านใดบ้าง ซึ่งเด็กและเยาวชน 1 คน สามารถที่จะได้รับความช่วยเหลือในหลายช่องทาง โดยโปรแกรมจะมีฟังก์ชันให้เลือกตอบ และมีระบบคัดกรองด้วยแบบประเมินที่สร้างขึ้นจากแนวคิด และทฤษฎีการประเมินตนเองที่ให้ได้เข้าใจ และรับรู้ว่ตนเองอยู่จะได้รับ的帮助เหลือด้านใด และโปรแกรมจะมีการแบ่งกลุ่มการช่วยเหลือ และเชื่อมโยงโปรแกรมไปยังกลุ่ม Line, Facebook ซึ่งเป็นแอปพลิเคชันที่มีอยู่ประจำเครื่องโทรศัพท์มือถือ เพื่อไม่ให้เกิดแอปพลิเคชันจำนวนมากเกินความจำเป็นในการใช้งาน และโปรแกรมหุ้นี้จะถูพัฒนาให้เชื่อมโยงไปยังแอปพลิเคชัน JUDA

3) Module บุคลากรให้ความช่วยเหลือเด็ก (Module-Hero) เป็นโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นในระบบออนไลน์จากโปรแกรม JUDA เพื่อให้บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมช่วยเหลือและให้คำแนะนำเด็กและเยาวชนได้สอดคล้องกับโปรแกรมและประเภทของเด็กและเยาวชน โดยโปรแกรมจะเชื่อมโยงไปยังกลุ่ม Line, Facebook ซึ่งเป็นแอปพลิเคชันที่มีอยู่ประจำเครื่องโทรศัพท์มือถือ เพื่อไม่ให้เกิดแอปพลิเคชันจำนวนมากเกินความจำเป็นในการใช้งาน และโปรแกรมหุ้นี้จะถูพัฒนาให้เชื่อมโยงไปยังแอปพลิเคชัน JUDA

จากความสำคัญของการพัฒนาโปรแกรม JUDA ในระยะที่ 3 ดังกล่าว จะทำให้สามารถป้องกันอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้นในเด็กและเยาวชนได้ โดยผ่านเครื่องมือสำคัญ และดำเนินงานโดยผู้ใหญ่ในสังคมที่ร่วมกันสอดส่องและให้ความร่วมมือในการสร้างสังคมปลอดภัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพ Module ของโปรแกรมในการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนในประเทศไทย
2. เพื่อประเมินผลตนเองของเด็กและเยาวชนในการเข้าร่วมใช้โปรแกรมในการได้รับการช่วยเหลือให้ถูกต้องตามหลักสุขภาพจิตของเด็กและเยาวชน
3. เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือเด็กและเยาวชน

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเทคโนโลยีในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จากการศึกษาปัจจุบันโปรแกรมประยุกต์เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจมี จำนวน 7 โปรแกรม ได้แก่ (สุรัตน์ สาเรือง และคณะ, 2565)

1.1 Polis เป็นโปรแกรมสำหรับสนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการค้นหาหรือตรวจสอบคดีอาญา คดีจราจร ระบบควบคุมใบสั่งจราจร การบันทึกใบสั่ง และระบบเกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกหรือธุรกิจ จุดแข็ง คือ สามารถบันทึกประวัติผู้กระทำผิดในคดีอาญาได้ จุดอ่อน คือ ระบบยังไม่เสถียร เมื่อมีการบันทึกข้อมูลบางครั้งไม่สามารถบันทึก และยังไม่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ รวมถึงมีความคล้ายคลึงกับระบบ CRIMES ทำให้การทำงานซ้ำซ้อนกัน

1.2 CRIMES โปรแกรมรวบรวมข้อมูลงานสอบสวน งานสืบสวน งานป้องกันปราบปราม งานจราจร และสามารถเชื่อมโยงไปยังฐานข้อมูลอื่นของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือ หน่วยงานภายนอก เพื่อเป็นเครื่องมือในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม การสืบสวน การอำนวยความสะดวก อำนาจความสะดวกสบายให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ลดขั้นตอนการบันทึกข้อมูล ทำให้ประชาชนที่มาติดต่อราชการได้รับความสะดวกรวดเร็ว และเป็นธรรม จุดแข็ง คือ มีฐานข้อมูลที่กว้าง การวิเคราะห์ทำได้หลากหลาย จุดอ่อน คือ ระบบยังไม่เสถียรบางครั้งก็ระบบล่มไม่สามารถใช้งานได้

1.3 PDC เป็นโปรแกรมค้นหาจากฐานข้อมูลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แต่ส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยได้รับความนิยมในการใช้เท่าที่ควร

1.4 M help me เป็นแอปพลิเคชันเตือนภัย ป้องกันและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบเหตุร้ายในพื้นที่เกิดเหตุได้อย่างทันท่วงที ซึ่งจะเกิดประโยชน์แก่ทุกคน โปรแกรมนี้ส่วนใหญ่ประชาชนเป็นผู้ใช้

1.5 Police i-lert U เป็นแอปพลิเคชันที่มีความปลอดภัย ผู้ใช้งานต้องลงทะเบียนกรอกรายละเอียดของผู้ใช้ในการสมัครเข้าใช้งานและเมื่อแจ้งเหตุ ข้อมูลของคุณ หมายเลขโทรศัพท์ ชื่อ รวมถึงตำแหน่งที่อยู่ของผู้แจ้งเหตุจะไปปรากฏอยู่ในข้อมูลของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่อยู่ในท้องที่เกิดเหตุทันที เพื่อสามารถเข้ารับการช่วยเหลือโดยตรง

1.6 i-edupol เป็นโปรแกรมที่สร้างขึ้นโดยกองบัญชาการศึกษา สามารถดาวน์โหลดใช้งานได้ทั้งระบบ Android และ IOS เพื่ออำนวยความสะดวกให้เจ้าหน้าที่ตำรวจนำไปใช้ในการฝึกภาษาอังกฤษขณะที่ปฏิบัติงาน

1.7 Police Phone เป็นโปรแกรมที่สามารถโหลดใช้งานได้ทั้งระบบ Android และ IOS เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนและเจ้าหน้าที่ตำรวจในการค้นหาชื่อ สกูล ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ เบอร์โทรสารของหน่วยงานในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

จากเทคโนโลยีดังกล่าว ทำให้คณะผู้วิจัยเกิดแนวคิดในการจัดทำโปรแกรม JUDA โดยมีจุดเด่นของโปรแกรม เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยดังนี้

- 1) สามารถนำเข้าข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ ข้อมูลด้านคดี และข้อมูลเชิงพื้นที่ของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในระดับสถานีตำรวจได้
- 2) เป็นโปรแกรมที่สามารถนำเข้าข้อมูล แก๊ซ ลบ และนำไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ได้เฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานในสถานีตำรวจเท่านั้น
- 3) ประชาชนทั่วไปสามารถดูได้เฉพาะข้อมูลบางส่วนที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนเพื่อระงับภัยไม่ให้เกิดเป็นเหตุ เช่น สามารถดูพื้นที่ที่เกิดเหตุอาชญากรรมบ่อย เป็นต้น
- 4) เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานในแต่ละสถานีตำรวจจะมีการลงทะเบียนเข้าใช้ และมีรหัสเพื่อความปลอดภัยในการใช้งาน เพื่อป้องกันสิทธิการละเมิดข้อมูลของผู้กระทำผิด
- 5) สามารถส่งพิมพ์เป็นรายงานการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในรูปแบบตารางกราฟได้ โดยส่งผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์

- 6) แสดงข้อมูลการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนได้ครอบคลุมในระดับสถานีดำรวจ
- 7) สามารถทำนายแนวโน้มการเกิดอาชญากรรมของผู้ที่เคยกระทำผิดมาแล้ว
- 8) การติดตั้งโปรแกรม JUDA ในสถานีดำรวจ โดยสถานีดำรวจนครบาลให้ความร่วมมือ และยอมรับโปรแกรม JUDA ซึ่งทุกสถานีดำรวจแสดงความคิดเห็นว่าเป็นโปรแกรมที่มีประโยชน์อย่างมากต่อสถานีดำรวจ และเจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถจัดทำรายงานการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในพื้นที่รับผิดชอบได้ง่าย สะดวก และแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ต่าง ๆ ของการกระทำผิดเด็กและเยาวชน เช่น การหาความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับประเภทของการกระทำผิด อายุกับลักษณะการกระทำผิด ลักษณะการกระทำผิดกับช่วงเวลาการกระทำผิด เป็นต้น
- 9) การติดตั้งสัญญาณแจ้งเตือนภัยอาชญากรรม ซึ่งระบบแจ้งเตือนให้ระวังตัวในเขตพื้นที่เกิดอาชญากรรม เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเป็นเหตุอาชญากรรม และเจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถนำโปรแกรมหาดังกล่าวไปใช้ในการลาดตระเวนตรวจสอบพื้นที่อาชญากรรม

2. แนวคิดโปรแกรมประยุกต์ (Mobile Application)

โปรแกรมประยุกต์ (Mobile Application) หมายถึง ประกอบขึ้นด้วยคำสองคำ คือ Mobile กับ Application มีความหมายดังนี้ Mobile คืออุปกรณ์สื่อสารที่ใช้ในการพกพา ซึ่งนอกจากจะใช้งานได้ตามพื้นฐานของโทรศัพท์แล้ว ยังทำงานได้เหมือนกับเครื่องคอมพิวเตอร์ เนื่องจากเป็นอุปกรณ์ที่พกพาได้ จึงมีคุณสมบัติเด่น คือ ขนาดเล็ก น้ำหนักเบา ใช้พลังงานค่อนข้างน้อย ปัจจุบันมักใช้ทำหน้าที่ได้หลายอย่างในการติดต่อแลกเปลี่ยนข่าวสารกับคอมพิวเตอร์ สำหรับแอปพลิเคชัน หมายถึง ซอฟต์แวร์ที่ใช้เพื่อช่วยการทำงานของผู้ใช้ (User) โดยแอปพลิเคชันจะต้องมีสิ่งที่เรียกว่า ส่วนติดต่อกับผู้ใช้ (User Interface หรือ UI) เพื่อเป็นตัวกลางการใช้งานต่าง ๆ (อลิสสา สุขแก้ว, 2561)

โปรแกรมประยุกต์ (Mobile Application) หมายถึง การพัฒนาโปรแกรมประยุกต์สำหรับอุปกรณ์เคลื่อนที่ เช่น โทรศัพท์มือถือแท็บเล็ต โดยโปรแกรมจะช่วยตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค อีกทั้งยังสนับสนุนให้ผู้ใช้โทรศัพท์ได้ใช้อย่างยิ่งยั้ง ในปัจจุบันโทรศัพท์มือถือ หรือสมาร์ตโฟนมีหลายระบบปฏิบัติการที่พัฒนาออกมาให้ผู้บริโภคใช้บริการ ส่วนที่มีคนใช้บริการและเป็นที่ยอมรับมากก็คือ iOS และ Android จึงทำให้เกิดการเขียนหรือพัฒนาแอปพลิเคชันลงบนสมาร์ตโฟนเป็นอย่างมาก เช่น แผนที่ เกมส์ โปรแกรมคุยต่าง ๆ และหลายธุรกิจก็เข้าไปเน้นในการพัฒนา Mobile Application เพื่อเพิ่มช่องทางในการสื่อสารกับลูกค้ามากขึ้น Mobile Application เหมาะสำหรับธุรกิจและองค์กรต่าง ๆ ในการเข้าถึงกลุ่มคน รวมถึงขยายการให้บริการผ่านมือถือ สะดวกง่าย ทุกที่ ทุกเวลา

โปรแกรมประยุกต์ (Mobile Application) หมายถึง แอปพลิเคชันที่ช่วยการทำงานของผู้ใช้บนอุปกรณ์สื่อสารแบบพกพา เช่น โทรศัพท์มือถือ ซึ่งแอปพลิเคชันเหล่านั้นจะทำงานบนระบบปฏิบัติการ (Platform หรือ OS) ที่แตกต่างกันไป ตัวอย่างของระบบปฏิบัติการบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ ได้แก่ Symbian OS ที่ใช้กันอยู่ในมือถือของหลายบริษัท ได้แก่ โนเกีย Windows mobile ของบริษัท Microsoft, BlackBerry OS ของบริษัท RIM (Research In Motion), iOS ของบริษัท Apple และ Android OS ของบริษัท Google ซึ่งเป็นค่ายล่าสุดในขณะนี้ เป็นต้น

โปรแกรมประยุกต์ (Mobile Application) หมายถึง การพัฒนาโปรแกรมประยุกต์สำหรับอุปกรณ์เคลื่อนที่ เช่น โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต โดยโปรแกรมจะช่วยตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค อีกทั้งยังสนับสนุนให้ผู้ใช้โทรศัพท์ได้ใช้อย่างยิ่งยั้ง ในปัจจุบันโทรศัพท์มือถือ หรือสมาร์ตโฟนมีหลาย ระบบปฏิบัติการที่พัฒนาออกมาให้ผู้บริโภคใช้ส่วนที่มีคนใช้และเป็นที่ยอมรับมากก็คือ iOS และ Android จึงทำให้เกิดการเขียนหรือพัฒนาแอปพลิเคชันลงบนสมาร์ตโฟนเป็นอย่างมาก อย่างเช่น แผนที่ เกมส์ โปรแกรมคุยต่าง ๆ และหลายธุรกิจก็เข้าไปเน้นในการพัฒนา Mobile Application เพื่อเพิ่มช่องทางในการสื่อสารกับลูกค้ามากขึ้น ตัวอย่างแอปพลิเคชันที่ติดมากับโทรศัพท์

เช่น แอปพลิเคชันเกมส์ชื่อดังที่ชื่อว่า Angry Birds หรือ Facebook ที่สามารถแชร์เรื่องราวต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นความรู้สึก สถานที่ รูปภาพ ผ่านทางแอปพลิเคชันได้โดยตรงไม่ต้องเข้าเว็บเบราว์เซอร์ (พร้อมเลิศ หล่อวิจิตร, 2555)

โปรแกรมประยุกต์ (Mobile Application) หมายถึง แอปพลิเคชันที่ช่วยการทำงานของผู้ใช้งาน อุปกรณ์สื่อสารแบบพกพา เช่น โทรศัพท์มือถือ ซึ่งแอปพลิเคชันเหล่านั้นจะทำงานบนระบบปฏิบัติการ (OS) ที่แตกต่างกันไป ตัวอย่างของระบบปฏิบัติการ บนอุปกรณ์เคลื่อนที่ ได้แก่ Symbian OS ของโนเกีย, Windows Mobile ของ Microsoft BlackBerry OS ของ RIM Web OS ของ Palm iOS ของ Apple และ Android OS ของ Google เป็นต้น (สุชาดา พลาชัยภิรมย์ศิลป์, 2554)

จากความหมายของโปรแกรมประยุกต์ (Mobile Application) คณะผู้วิจัยได้สรุปความหมายไว้ว่า โปรแกรมประยุกต์ (Mobile Application) หมายถึง เป็นการพัฒนาระบบการทำงานบนคอมพิวเตอร์ให้สามารถปฏิบัติงานบนโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้ทั้งในระบบ Android และระบบ iOS หรือในโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีสัญญาณการเปิดรับ Wi-Fi ซึ่งโปรแกรมประยุกต์จะเรียกสั้น ๆ ว่า แอปพลิเคชัน (Application) และในปัจจุบันก็มีการพัฒนาแอปพลิเคชัน (Application) ให้สามารถปฏิบัติงานบนโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้หลากหลายประเภทเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้งาน ซึ่งในแอปพลิเคชัน (Application) ของโปรแกรม JUDA ที่พัฒนาโปรแกรมให้สามารถใช้งานได้นบนโทรศัพท์เคลื่อนที่ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับกลุ่มเป้าหมายได้หลายกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มของเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือพนักงานสอบสวนที่ใช้ในการสืบสวนและตรวจสอบการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน และการใช้งานโดยกลุ่มเยาวชนที่สามารถขอคำปรึกษาจากบุคคลที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ อายุ และความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการป้องกันการกระทำผิด การให้ความช่วยเหลือทางอารมณ์ จิตใจ การศึกษา และอาชีพ ซึ่งถือว่าเป็นโปรแกรมประยุกต์ที่ได้อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน และทำให้เยาวชนได้มีเครื่องมือในการเข้าถึงความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ในสังคม คณะผู้วิจัยได้นำแนวคิด Mobile Application มาประยุกต์ใช้ในการสร้างโปรแกรม และพัฒนา Module ให้สามารถใช้งานได้นบนโทรศัพท์มือถือ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้สามารถนำมาใช้ได้ทุกที่ทุกเวลา และง่ายต่อการติดตั้งและดาวน์โหลด

3. แนวคิด ทฤษฎีการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน เกิดจากการขยายตัวของเมืองและอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นปัญหาระดับโลกทำให้ครอบครัวแต่ละแห่งเริ่มสนใจการทำงานหาเงินเลี้ยงชีพมากกว่าการสนใจเด็กและเยาวชนในครอบครัว ทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และเป็นสาเหตุของการกระทำผิดต่าง ๆ สาเหตุที่เด็กและเยาวชนกระทำผิดมีสาเหตุมาจากปัจจัยหลายประการ ดังนี้

1) ปัจจัยด้านครอบครัว พบว่า มีสาเหตุมาจากการที่พ่อแม่ทำงานหนักมากเกินไป ครอบครัวแตกแยก หรือการทะเลาะระหว่างพ่อกับแม่ และความรุนแรงหรืออารมณ์รุนแรงของพ่อแม่ ทำให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนนำไปสู่การกระทำผิดในที่สุด เป็นต้น

2) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า มีสาเหตุมาจากการติดยาเสพติด อิทธิพลจากการคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน และการมีทัศนคติในเชิงลบของเด็กและเยาวชน เป็นต้น

3) ปัจจัยด้านโรงเรียน พบว่า มีสาเหตุมาจากความล้มเหลวของโรงเรียนในการพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียน และการโดดเรียน เป็นต้น

4) หน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีสาเหตุมาจากอิทธิพลของสื่อ โทรทัศน์ นิตยสาร อินเทอร์เน็ต การ์ตูน ภาพยนตร์ และการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นต้น

สาเหตุของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเกิดจากโครงสร้างทางสังคมที่เปลี่ยนแปลง และเกิดจากความเสื่อมโทรมของสังคม (Debbie and Ron, 2016) สาเหตุของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเกิดจากสาเหตุหลายประการ ได้แก่ ปัจจัยทางกายภาพ ปัจจัยทางจิตใจ สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย เพื่อน โรงเรียน เป็นต้น (Arseneault et al., 2000) สาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนมีหลาย ปัจจัย ได้แก่ สภาพร่างกายที่ผิดปกติ สภาพจิตใจที่เปราะบาง สภาพแวดล้อมในบ้านและที่อยู่อาศัย โรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน การใช้ยาเสพติด อิทธิพลของสื่อ (Louis, 2015) สาเหตุของการกระทำผิดของเด็กไม่ได้เกิดจากสาเหตุเดียวแต่มีสาเหตุถึง 3 ประการ ได้แก่ (Priyanka, 2016)

1) ปัจจัยด้านชีวภาพ คือ เกิดจากความผิดปกติของร่างกาย เช่น ปัญหาการได้ยิน ปัญหาการระคายเคือง การปวดหัว ภาวะน้ำตาลต่ำ หรือปัญหาด้านตา คอ จมูก เป็นต้น

2) ปัจจัยทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม คือ สิ่งแวดล้อมของวัฒนธรรมในสังคม ความขัดแย้งในครอบครัว และโครงสร้างทางสังคม โดยมีภูมิหลัง ได้แก่ ก) ครอบครัวแตกแยก ปัญหาดังกล่าวกระตุ้นให้เด็กกระทำผิดได้ง่ายขึ้น เมื่อครอบครัวปล่อยปละละเลย ทำให้เด็กกลายเป็นคนไม่มีระเบียบ เพราะขาดความเอาใจใส่จากครอบครัว จึงทำให้มีความเสี่ยงในการกระทำผิดได้ง่ายขึ้น ข) จำนวนคนในครอบครัวที่มากเกินไป จากการวิจัยพบว่า ครอบครัวที่มีคนจำนวนมาก หรือมีพี่น้องจำนวนมากจะทำให้เด็กมีความเสี่ยงก้าวร้าว และมักจะเกรง มีความเสี่ยงทำผิดมากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวขนาดเล็ก ค) ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และลูก ซึ่งพบว่าถ้าพ่อแม่มีพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงต่อเด็ก ก็จะทำให้เด็กมีพฤติกรรมดังกล่าวตามไปด้วย และ ง) พ่อแม่ดื่มแอลกอฮอล์ พ่อเลี้ยง แม่เลี้ยง ไม่ใช่พ่อแม่ที่แท้จริง รวมถึงการถ่ายทอดทางพันธุกรรมและพฤติกรรม เป็นต้น

3) ปัจจัยส่วนบุคคล หรือปัจจัยทางจิตวิทยา เด็กและเยาวชนมีสภาวะโรคซึมเศร้า โรคไบโพลาร์ หรือมีอาการทางจิต มีพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงเพราะจิตใจได้รับผลกระทบเป็นเวลานาน หรือมีจิตใจที่ขุ่นมัวอยู่เสมอ จะทำให้มีความเสี่ยงที่จะกระทำผิดได้ง่าย

จากการศึกษาสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน พบว่าการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเกิดจากปัจจัยและสาเหตุหลายอย่าง โดยมีปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ ประการที่ 1 สาเหตุจากทางจิตใจและการป่วยทางร่างกาย เช่น การป่วยเป็นโรคทางจิตเภท การป่วยเป็นโรคไบโพลาร์หรืออาการผิดปกติทางร่างกาย เช่น การปวดหัว มีปัญหาทางสายตา คอ หู จมูก เป็นต้น ประการที่ 2 สาเหตุจากครอบครัวและสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ โดยเริ่มตั้งแต่ครอบครัวแตกแยก พ่อแม่ทะเลาะกัน หรือใช้อารมณ์รุนแรงกับลูก การคบเพื่อนที่ติดยาเสพติดหรือมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน และสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยที่มีคนกระทำผิดอยู่จำนวนมาก ประการที่ 3 คือ สาเหตุจากหน่วยงานหรือองค์กรสังคม เช่น โรงเรียน สื่อลามก องค์กรทางศาสนา หรือหน่วยงานทางกระบวนการยุติธรรมที่มีอิทธิพลผลักดันให้เด็กเข้าสู่กระบวนการกระทำผิดมากยิ่งขึ้น (เปมิกา สนิทพจน์, 2565)

ในส่วนประเทศไทย พบว่า ความหมายของเด็กกระทำผิดจะยึดโยงตามกฎหมาย คือ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 26) พ.ศ. 2560 มาตรา 73 กำหนดว่าเด็กอายุไม่ถึง 12 ปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดเด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ ให้พนักงานสอบสวนส่งตัวเด็กตามวรรคหนึ่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก เพื่อดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพตามกฎหมาย และมาตรา 74 เด็กอายุเกินกว่า 12 ปี แต่ไม่เกิน 15 ปีบริบูรณ์ กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ แต่ให้ศาลมีอำนาจที่จะดำเนินการต่อไป

จากแนวความคิดการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนที่พบว่า เด็กส่วนใหญ่ที่กระทำผิดอายุอยู่ระหว่าง 15 - 17 ปี ซึ่งเป็นเด็กและเยาวชนที่กำลังเรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนั้น กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จึงเป็นนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กและเยาวชนเข้าสู่การกระทำผิดและป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

ระเบียบวิธีวิจัย

1. วิธีการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) เพื่อพัฒนาโปรแกรม JUDA ให้เป็นกลไกสำคัญในการช่วยเหลือเยาวชนที่อยู่ในช่วงอายุ 15-17 ปี ซึ่งเป็นช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายให้สามารถได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำที่มีประโยชน์ในการดำเนินชีวิต โดยคณะผู้วิจัยได้พัฒนาโปรแกรมโดยสร้าง Module จำนวน 3 Module ได้แก่ Module การเข้าร่วมโปรแกรมของเด็กและเยาวชน (Module-Child) Module การช่วยเหลือเด็กและเยาวชน (Module-Help) Module บุคลากรให้ความช่วยเหลือเด็ก (Module-Hero)

2. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มที่ 1 เยาวชนที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ที่มีอายุระหว่าง 13-17 ปี ในสถานศึกษา จำนวนไม่ต่ำกว่า 4,678 คน ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร จังหวัดนนทบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดชลบุรี โดยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ 1) เป็นเด็กและเยาวชนที่กำลังเรียนอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 2) มีความสมัครใจในการเข้าร่วมโครงการ กลุ่มที่ 2 กลุ่มบุคลากรในสังคม ในกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ พนักงานอัยการ นักกฎหมาย นักวิชาการ เจ้าหน้าที่จากราชทัณฑ์ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ครู อาจารย์ ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการ เป็นต้น ไม่ต่ำกว่า 597 คน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ มีความสมัครใจในการเข้าร่วมให้คำปรึกษาแก่เด็กและเยาวชน มีการยืนยันตัวตนในการสมัครเข้าร่วมโปรแกรม เพื่อคัดกรองผู้ให้คำปรึกษาแก่เด็กและเยาวชน

3. เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบประเมินตนเองของเด็กและเยาวชน จำนวน 3 ชุด ได้แก่ แบบประเมินการตกเป็นเหยื่อ แบบประเมินความรุนแรง และแบบประเมินความเสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติด จากกรมสุขภาพจิต (2563)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัยกำหนดให้มีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content analysis) ทำการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยและเรียบเรียงให้สอดคล้องกับแผนการวิจัย พร้อมทั้งนำเสนอข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สำหรับข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้รับจากการประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินผลจากแบบประเมิน จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติขั้นพื้นฐาน ได้แก่ จำนวน (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และแสดงผลการวิจัยในรูปแบบของตาราง ภาพ แผนภูมิ เพื่อให้เห็นภาพรวมของข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย

ผลการวิจัย

1. การพัฒนาประสิทธิภาพ Module ของโปรแกรมในการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนในประเทศไทย ผลการวิจัย พบว่า โปรแกรมได้มีการพัฒนา Module ในการปฏิบัติการได้มากขึ้น จำนวน 3 Module ได้แก่

1.1 Module-Child เป็น Module เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมได้ลงทะเบียนเข้าเป็นสมาชิกในระบบโปรแกรม JUDA หลังจากลงทะเบียนเข้าร่วมเป็นสมาชิกแล้ว เด็กและเยาวชนทุกคนจะต้องตั้งชื่อพร้อมรหัสการเข้ามาใช้ในครั้งต่อไป หากต้องการคำปรึกษาเด็กและเยาวชนจะต้องเข้าสู่ระบบการประเมินตนเอง

จากแบบสอบถามที่โครงการฯ ได้กำหนดไว้ 3 ประเภท ได้แก่ แบบประเมินการตกเป็นเหยื่อ แบบประเมินความรุนแรง และแบบประเมินความเสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติด แบบประเมินดังกล่าวจะทำให้เด็กและเยาวชนทราบว่าตนเองนั้น ตกอยู่ในความเสี่ยงประเภทใด เพื่อขอรับคำปรึกษาจากกลุ่ม Hero ได้อย่างเหมาะสม จำนวนเด็กและเยาวชนที่ลงทะเบียน เข้าร่วมโครงการ และทำการประเมินตนเองสำเร็จ จำนวน 2,731 คน เป็นเพศชาย จำนวน 1,060 คน คิดเป็นร้อยละ 44.71 และเพศหญิง จำนวน 1,311 คน คิดเป็นร้อยละ 55.29 ส่วนใหญ่มีอายุ 16 - 17 ปี จำนวน 2,292 คน คิดเป็นร้อยละ 96.67 และอายุ 12-15 ปี จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 โดยส่วนใหญ่กำลังเรียนอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หรือ ชั้น ม.5 จำนวน 1,035 คน คิดเป็นร้อยละ 43.65 รองลงมา ม.4 จำนวน 915 คน คิดเป็นร้อยละ 38.95 ชั้น ม.6 จำนวน 342 คน คิดเป็นร้อยละ 14.42 ส่วนที่เหลือ จำนวน 79 คน อยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น คือ ม.1 – ม.3 คิดเป็นร้อยละ 3.33

1.2 Module-Help เป็น Module ที่มีลักษณะเป็นพื้นที่ Chat Bot ให้นักเรียนที่สมาชิกเป็นสมาชิกที่ผ่านการประเมินตนเองแล้วเลือก Hero ที่ให้คำปรึกษา และเลือกด้านการขอความช่วยเหลือ โดยโครงการได้กำหนดด้านให้ความช่วยเหลือ จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 ด้านการป้องกันอาชญากรรม ด้านที่ 2 การป้องกันตนเองจากการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ด้านที่ 3 ด้านสุขภาพ ด้านที่ 4 ด้านการเรียนรู้ ด้านที่ 5 ด้านกฎหมาย และด้านที่ 6 ด้านอื่น ๆ

1.3 Module-Hero เป็น Module ที่ให้ผู้ใหญ่ใจดีในสังคมได้ลงทะเบียนเป็นสมาชิกโปรแกรม JUDA และได้มีการยืนยันตัวตนจากผู้ดูแลระบบ เพื่อให้มั่นใจว่าไม่ใช่มีฉ้อฉลแฝงตัวมาหลอกลวงเด็กและเยาวชน สำหรับกลุ่ม Hero ที่สามารถลงทะเบียนเข้าร่วมเป็นสมาชิก มีจำนวน 297 คน พบว่า เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ/ นักเรียนนายร้อยตำรวจ จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 35.35 คณะครูอาจารย์จากสถาบันการศึกษา จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 20.88 อาจารย์จากมหาวิทยาลัย จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 13.80 เป็นนักวิชาการ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 42.79 เป็นนักกฎหมาย จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 4.71 ส่วนอื่น ๆ จะเป็นนักจิตวิทยา เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ เจ้าหน้าที่กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เจ้าหน้าที่จากกระทรวงสาธารณสุข กรรมการปกครอง ผู้ประกอบการ และผู้นำชุมชนและประชาชน

2. การประเมินผลตนเองของเด็กและเยาวชนในการเข้าร่วมใช้โปรแกรมในการเข้ารับการช่วยเหลือให้ถูกต้องตามหลักสุขภาพจิตของเด็กและเยาวชน

2.1 การประเมินการตกเป็นเหยื่อ ผลการประเมินพบว่า เด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ พบว่า เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่มีผลที่จะตกเป็นเหยื่อระดับน้อย โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.57 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่สนใจไม่ตี เวลาทำอะไร เช่น ดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ หรือทำงานที่ต้องใช้ความตั้งใจ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 17.36 ซึ่งสามารถที่จะตกเป็นเหยื่อได้ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ มีอาการหลับยากหรือหลับ ๆ ตื่น ๆ หรือหลับมากเกินไป ร้อยละ 13.60 สามารถตกเป็นเหยื่อในระดับปานกลาง อย่างไรก็ตามแม้ว่า ภาพรวมจะได้คะแนนอยู่ในระดับน้อยหรือตกเป็นเหยื่อได้ในระดับน้อย แต่ก็ยังมีกลุ่มนักเรียน จำนวน 3 คน ที่ตอบคำถามว่าคิดทำร้ายตนเอง หรือคิดว่าถ้าตายไปคงจะดี โดยคิดเป็นบางวัน ประมาณ 1 – 7 วันคิด 1 ครั้ง ซึ่งแม้ว่าจะเป็นคะแนนที่ค่อนข้างน้อย แต่ก็ยังเป็นจุดที่น่ากังวลและควรมีการติดตามผลการดำเนินชีวิต หรือควรให้คำปรึกษาและคำแนะนำแก่เด็กและเยาวชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อป้องกันการทำร้ายตนเอง

2.2 การประเมินความรุนแรงของเด็กและเยาวชน พบว่า โดยภาพรวมมีระดับความรุนแรงอยู่ในระดับเล็กน้อย โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.85 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติด

เช่น สุรา ยาบ้า กัญชา สารระเหย เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 แต่ก็ยังอยู่ในระดับเล็กน้อย รองลงมา มีการแสดงออกทางอารมณ์ มีพฤติกรรมที่หวาดระแวงว่าผู้อื่นจะมาทำร้ายและไม่เป็นมิตร คะแนนเฉลี่ย 2.68 และมีการแสดงท่าทางคุกคามข่มขู่ผู้อื่น คะแนนเฉลี่ย 2.65 เด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการในประเด็นที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงส่วนใหญ่ให้ความเห็นความในการดำเนินชีวิตของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มักจะได้ออกกำลังกายหลากหลายรูปแบบ ทั้งกีฬา การเต้น การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ซึ่งเป็นการออกกำลังกายที่เหมาะสมในระดับหนึ่ง ทำให้ไม่ค่อยเหลือพลังในการทำกิจกรรมอื่น ๆ มาก สำหรับกลุ่มที่มีพฤติกรรมเสี่ยงที่มีการทำร้ายเพื่อนหรือมีการทะเลาะกันระหว่างเพื่อนทั้งในโรงเรียนเดียวกันหรือต่างโรงเรียน นักเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยมีความคิดเห็นแตกต่างกันออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

กลุ่มที่ 1 การใช้ความรุนแรงประเภทร้ายคนอื่น หรือการใช้กำลังเพื่อทำลายสิ่งของ หรือทำลายสิ่งแวดล้อม หรือเป็นการใช้ความรุนแรงเพื่อทำลาย ส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในกลุ่มนักเรียนชาย และมักจะเป็นกลุ่มที่มีความเชื่อมโยงกับการใช้ยาเสพติดหรือกลุ่มที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่ทำผิดระเบียบของโรงเรียนอยู่เป็นประจำ ส่วนกลุ่มนักเรียนหญิงมักจะมีจำนวนน้อย และมีความรุนแรงไม่เท่าเทียมกับผู้ชาย

กลุ่มที่ 2 การใช้ความรุนแรงแบบทำร้ายตนเอง ซึ่งในโรงเรียนแต่ละแห่งมีจำนวนน้อย หรือบางโรงเรียนแทบไม่มีเลย เพราะนักเรียนหรือเพื่อนนักเรียนที่มักจะทำร้ายตนเอง มักจะไม่ค่อยได้มาโรงเรียน หรือผู้ปกครองมักจะส่งไปโรงพยาบาลมากกว่า

2.3 การประเมินความเสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติด จากการประเมินตนเองของเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับความเสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติด พบว่า มีเด็กและเยาวชนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในระดับน้อยมาก โดยในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา พบว่า มีการใช้สารระเหยและกัญชา อยู่บ้างเล็กน้อย ส่วนใหญ่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับโดยตรงกับยาเสพติด แต่มีส่วนรู้เห็นและทราบว่ายาเสพติดประเภทต่าง ๆ ได้มีการจำหน่าย หรือมีใครแอบขาย โดยยาเสพติดที่เด็กและเยาวชนทราบว่ามีการใช้อยู่ในชุมชน คือ ยาบ้า ไอซ์ ยาอี กัญชา สารระเหย และยาเสียว เป็นต้น สำหรับการประเมินความเสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติด พบว่า เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ร้อยละ 99.34 ไม่เคยใช้ยาและสารเสพติดหลักที่ใช้ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา นอกจากนี้ ร้อยละ 0.55 ใช้สารเสพติดเพียง 1 – 2 ครั้ง และใช้เดือนละ 1 – 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.55 สำหรับการสำรวจความต้องการหรือการมีความรู้สึกละอายใจการใช้ยาเสพติดจนทนไม่ได้ นั่น พบว่าเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ร้อยละ 99.96 ไม่เคยมีความต้องการดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ยังมีเด็กและเยาวชนร้อยละ 0.04 ยังมีความต้องการหรือการมีความรู้สึกละอายใจการใช้ยาเสพติดจนทนไม่ได้ การสำรวจในเรื่องการใช้ยาเสพติดทำให้เกิดปัญหาสุขภาพ ครอบครัวยุติธรรม กฎหมายหรือปัญหาด้านการเงิน พบว่า เด็กและเยาวชนร้อยละ 99.89 ไม่เคยมีปัญหา ส่วนร้อยละ 0.1 มีปัญหาดังกล่าวเพียง 1 – 2 ครั้ง การสำรวจการใช้ยาเสพติดทำให้ไม่สามารถรับผิดชอบหรือทำกิจกรรมที่คุ้นเคยทำตามปกติได้ พบว่า เด็กและเยาวชนร้อยละ 99.34 ไม่เคยมีปัญหาในประเด็นดังกล่าว และร้อยละ 0.40 มีปัญหาเพียง 1 – 2 ครั้ง และร้อยละ 0.26 มีปัญหาเดือนละ 1-2 ครั้ง

ในการดำเนินงานโครงการครั้งนี้ มีโรงเรียนบางแห่งได้นำกลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีความเสี่ยงสูง หรือมีพฤติกรรมเสี่ยงในการกระทำความผิด หรือเป็นเด็กที่เคยผ่านการกระทำความผิดมาแล้วทั้งในระดับรุนแรง ระดับกลาง และระดับเฝ้าระวัง เข้าร่วมโครงการทำให้ผู้วิจัยได้ขอสัมภาษณ์เด็กและเยาวชนในประเด็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ยาเสพติด พบว่า เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่กระทำความผิดในประเด็นเกี่ยวกับการละเมิดระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนในเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น การโดดเรียน การสูบบุหรี่ การทะเลาะเบาะแว้ง รวมไปถึงเรื่องที่ใหญ่ขึ้น เช่น การลักขโมย การแอบสูบบุหรี่ เป็นต้น เด็กและเยาวชนเหล่านี้เคยถูกญาติเพื่อนหรือคนที่รู้จักของเด็กและเยาวชนเคยกล่าวตักเตือนวิพากษ์วิจารณ์ จับผิดหรือแสดงท่าทีสงสัยว่าคุณเกี่ยวข้องกับการใช้ยาเสพติด โดยเฉพาะครูที่ปรึกษาและ

ผู้ปกครองที่มักจะคอยจับตาดูอย่างใกล้ชิดถึงพฤติกรรมต่าง ๆ เมื่อสอบถามไปถึงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่จะไม่กระทำความผิดอีก เด็กและเยาวชนให้ความเห็นว่ามีความพยายามที่จะหยุดพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ เช่นกัน แต่บางครั้งไม่สามารถทำได้เต็มที่ เนื่องจากมีเพื่อนและสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นให้กระทำความผิด แต่ก็ยังมีผู้ปกครองและครูที่ปรึกษาคอยดูแลทำให้ไม่สามารถทำความผิดได้เต็มที่และไม่สามารถเลิกพฤติกรรมได้ร้อยเปอร์เซ็นต์เช่นกัน แต่ถ้าเปรียบเทียบกันแล้วเด็กและเยาวชนที่เป็นกลุ่มเสี่ยงมีความคิดและทัศนคติที่จะเลิกกระทำความผิดหรือเลิกพฤติกรรมความเสี่ยงต่าง ๆ ด้วยความสมัครใจจากการสัมผัสเด็กและเยาวชนกลุ่มเสี่ยงที่มีพฤติกรรมเคยใช้ยาเสพติดมาก่อน พบว่า เคยมีความพยายามในการหยุดหรือเลิกใช้ยาเสพติดมาก่อนแต่ไม่ประสบความสำเร็จร้อยเปอร์เซ็นต์เช่นกัน เนื่องจากยังคงอยู่ในสิ่งแวดล้อมเดิม เพื่อนกลุ่มเดิม และการใช้ชีวิตประจำวันอยู่ในรูปแบบเดิม ทำให้การเลิกพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ ได้ผลไม่เต็มที่

3. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือเด็กและเยาวชน คณะผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือไปยังหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อให้เข้าร่วมโปรแกรม JUDA ใน Modules-Hero เพื่อให้สามารถเป็นบุคคลที่ให้คำปรึกษาแก่เด็กและเยาวชนได้ตามความถนัดและความเหมาะสม และเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในข้อมูลทั้งข้อมูลส่วนบุคคล และการกลั่นกรองข้อมูลของบุคลากรหรือ Hero ก่อนที่จะลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการ จะต้องมีการยืนยันตัวตนก่อนการลงทะเบียนเข้าใช้งาน โดยกลุ่มผู้ดูแลระบบจะคัดกรองและดูแลเบื้องหลังของการเข้าใช้งานของ Hero ทุกคน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่เด็กและเยาวชนที่มาขอรับคำปรึกษา สำหรับหน่วยงานและ Hero ที่สมัครลงทะเบียนใช้งานใน Modules-Hero แล้วมีดังนี้

3.1 กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจ ซึ่งในงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาประสิทธิภาพโปรแกรมการให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชนกลุ่มเสี่ยง (Buddy Cop Program : BCP) กลุ่มเป้าหมายสำคัญ คือ การนำนักเรียนนายร้อยตำรวจร่วมเป็นเครือข่ายสำคัญในการให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่เด็กและเยาวชนที่เรียกว่า Buddy Cop Program (BCP) โดยมีนักเรียนนายร้อยแกนนำเข้าร่วมการดำเนินกิจกรรม ได้แก่ 1) การร่วมเป็น Hero ในการให้คำปรึกษาแก่เด็กและเยาวชน 2) การมีส่วนร่วมในการให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมในสถานศึกษา 3) การอบรมศิลปะการป้องกันตัวจากอาชญากรในรูปแบบต่าง ๆ 4) การลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อร่วมสังเกตการณ์และร่วมเป็นคณะผู้ร่วมวิจัยในการพัฒนาโปรแกรม JUDA และให้คำปรึกษาแก่เด็กและเยาวชน

3.2 กลุ่มนักจิตวิทยา โดยเป็นกลุ่มนักจิตวิทยาจากบ้านพักเด็กและเยาวชน กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำหรับหน้าที่สำคัญของนักจิตวิทยาที่นอกจากจะเป็นเครือข่ายกลุ่ม Hero ยังเป็นวิทยากรให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการสภาวะจิตให้แก่เด็กนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม รวมถึงการมีส่วนร่วมให้คำแนะนำเกี่ยวกับแบบประเมินผลด้านจิตของเด็กและเยาวชน

3.3 กลุ่มเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ พนักงานอัยการ หนายความ และเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย เช่น นิติกร เป็นต้น จะทำหน้าที่หลักในการให้คำปรึกษาผ่าน Modules-Help

จากการรวบรวมรายชื่อของกลุ่ม Hero หรือบุคคลหรือผู้ใหญ่ หรือบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม และสังคมที่ส่งรายชื่อเข้าร่วมโครงการ จำนวน 297 คน พบว่า เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ/ นักเรียนนายร้อยตำรวจ จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 35.35 คณะครูอาจารย์จากสถาบันการศึกษา จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 20.88 อาจารย์จากมหาวิทยาลัย จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 13.80 เป็นนักวิชาการ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 42.79 เป็นนักกฎหมาย จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 4.71 ส่วนอื่น ๆ จะเป็นนักจิตวิทยา เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์

เจ้าหน้าที่กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เจ้าหน้าที่จากกระทรวงสาธารณสุข กรมการปกครอง ผู้ประกอบการ และผู้นำชุมชนและประชาชน

อภิปรายผล

1. Module-Child เป็น Module เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมได้ลงทะเบียนเข้าเป็นสมาชิกในระบบโปรแกรม JUDA หลังจากลงทะเบียนเข้าร่วมเป็นสมาชิกแล้ว เด็กและเยาวชนทุกคนจะต้องตั้งชื่อพร้อมรหัสการเข้ามาใช้ในครั้งต่อไป หากต้องการคำปรึกษาเด็กและเยาวชนจะต้องเข้าสู่ระบบการประเมินตนเองจากแบบสอบถามที่โครงการฯ ได้กำหนดไว้ 3 ประเภท ได้แก่ แบบประเมินการตกเป็นเหยื่อ แบบประเมินความรุนแรง และแบบประเมินความเสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติด แบบประเมินดังกล่าวจะทำให้เด็กและเยาวชนทราบว่าตนเองตกอยู่ในความเสี่ยงประเภทใด เพื่อขอรับคำปรึกษาจากกลุ่ม Hero ได้อย่างเหมาะสม ในการดำเนินโครงการครั้งนี้ พบว่ามีเด็กและเยาวชนเข้าร่วมโครงการ จำนวน 4,678 คน มีเด็กและเยาวชนที่สามารถลงทะเบียนเข้าสู่การเป็นสมาชิกและทำการประเมินตนเองสำเร็จ จำนวน 2,731 คน เป็นเพศชาย จำนวน 1,060 คน คิดเป็นร้อยละ 44.71 และเพศหญิง จำนวน 1,311 คน คิดเป็นร้อยละ 55.29 โดยมีสาเหตุหลักมาจากเด็กและเยาวชนบางส่วนไม่มีระบบอินเทอร์เน็ตหรือโทรศัพท์มือถือที่มี version 14 ขึ้นไปในการลงทะเบียนเข้าสู่ระบบ นอกจากนี้บางโรงเรียนไม่มีระบบอินเทอร์เน็ตให้เด็กและเยาวชนดาวน์โหลดโปรแกรมได้ใน ณ เวลาที่ลงพื้นที่ และโทรศัพท์ของเด็กและเยาวชนบางคนระบบความจำของโทรศัพท์เต็มไม่สามารถดาวน์โหลดโปรแกรมเพิ่มได้ จากความขัดข้องทางด้านความพร้อมภายนอกดังกล่าว ทำให้เด็กและเยาวชนลงทะเบียนสำเร็จได้เพียงร้อยละ 50.68 ซึ่งถือว่ามีความถี่หนึ่งของเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ

นอกจากนี้ โรงเรียนบางแห่งไม่มีพื้นที่เพียงพอหรือไม่มีเทคโนโลยีเพียงพอในการเข้าร่วมโครงการ ทำให้คณะผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ให้ความรู้ในการป้องกันอาชญากรรม สอดคล้องกับแนวคิดเทคโนโลยีในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ คือ โปรแกรม Police i-lert U ซึ่งเป็นแอปพลิเคชันที่จะมีความปลอดภัย ผู้ใช้งานต้องลงทะเบียนกรอกรายละเอียดของผู้ใช้ในการสมัครเข้าใช้งานและเมื่อแจ้งเหตุ ข้อมูลของคุณหมายเลขโทรศัพท์ ชื่อ รวมถึงตำแหน่งที่อยู่ของผู้แจ้งเหตุจะไปปรากฏอยู่ในข้อมูลของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่อยู่ในท้องที่เกิดเหตุทันที เพื่อสามารถเข้ารับการช่วยเหลือโดยตรง พร้อมทั้งการแจก QR Code ให้แก่นักเรียนเพื่อเข้าไปใช้งานลงทะเบียน และดาวน์โหลดโปรแกรมในภายหลัง และการมอบหมายให้ครูที่ปรึกษาเป็นผู้ประสานงานในการกำกับดูแลการลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนในสถานศึกษานั้น ๆ ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และสามารถที่จะให้เด็กและเยาวชนได้มีช่องทางในการเข้าร่วมกิจกรรมได้ในอนาคต สำหรับบางโรงเรียนได้ขอให้นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเข้าร่วมโครงการ ซึ่งในการดำเนินโครงการครั้งนี้มุ่งหมายเฉพาะนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แต่เพื่อให้เกิดการขยายผลไปยังช่วงชั้นอื่น ๆ และทำให้นักเรียนในระดับชั้นอื่นได้มีช่องทางในการขอความช่วยเหลือ ทำให้โครงการได้กำหนดระดับกลุ่มเป้าหมายให้มีอายุที่หลากหลายหรือต่ำกว่า 15 ปี ในส่วนของการขยายผลการป้องกันอาชญากรรมไปยังกลุ่มเด็กและเยาวชนกลุ่มเสี่ยง พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่พร้อมที่จะให้เด็กกลุ่มเสี่ยงปรากฏตัวหรือแสดงตัว เนื่องจากการตีตราเด็กและเยาวชน อาจจะทำให้เด็กเกิดความอาย สิ่งที่สามารถดำเนินการได้คือ การนำเด็กเข้าร่วมกิจกรรมโดยไม่เอ่ยถึงคำว่า “กลุ่มเสี่ยง” เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้มีความเท่าเทียมกันในทุก ๆ ด้าน ไม่เป็นการกำหนดระดับชั้นในการเข้าร่วมกิจกรรม และไม่เป็นการตีตราว่าเป็นเด็กกลุ่มเสี่ยง แต่เพื่อให้คณะผู้วิจัยได้ทราบว่าเด็กและเยาวชนกลุ่มใดคือกลุ่มเสี่ยงนั้น คณะผู้วิจัยได้ทำการ

สังเกตการณ์จากการเข้าร่วมกิจกรรม และได้รับความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนในการร่วมสังเกตการณ์ เพื่อให้เด็กและเยาวชนกลุ่มดังกล่าวได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมได้ทุกกิจกรรม และได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกับเพื่อน ๆ และไม่เป็นการจับตามองพฤติกรรมที่จะทำให้เด็กเกิดความอึดอัดใจ สำหรับโรงเรียนที่ตอบรับการเข้าร่วมกิจกรรม แต่ยังไม่พร้อมที่จะส่งเด็กนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในวันและเวลาที่คณะผู้วิจัยกำหนดไว้ ได้ขอให้คณะผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพิ่ม หรือประชุมเพิ่ม หรือแม้กระทั่งในโรงเรียนที่เคยลงพื้นที่ก็ได้ขอให้คณะผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ในการให้ความรู้แก่เด็กนักเรียนเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมในทุก ๆ ปี เพื่อเป็นการให้ความรู้แก่เด็กและให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ได้ใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ และได้มีแนวทางในการติดต่อขอความช่วยเหลือกับเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อป้องกันการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนที่สาเหตุหลัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนักวิชาการหลายท่าน ที่เห็นว่าสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนมีหลาย ปัจจัย ได้แก่ สภาพร่างกายที่ผิดปกติ สภาพจิตใจที่เปราะบาง สภาพแวดล้อมในบ้านและที่อยู่อาศัย โรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน การใช้ยาเสพติด อิทธิพลของสื่อ (Louis, 2015) สาเหตุของการกระทำผิดของเด็กไม่ได้เกิดจากสาเหตุเดียวแต่มีสาเหตุถึง 3 ประการ ได้แก่ (Priyanka, 2016) ดังคำพูดดังกล่าวของคุณครูท่านหนึ่งได้ก่อให้เกิดคุณค่าแก่งานวิจัย และทำให้คณะผู้วิจัยมีแนวคิดในการที่จะดำเนินกิจกรรมและโครงการต่อไป แม้ว่าโครงการจะสิ้นสุดการดำเนินงานตามงบประมาณ แต่คณะผู้วิจัยจะดำเนินกิจกรรมต่อไปโดยการนำโปรแกรม JUDA มาเป็นตัวขับเคลื่อนให้เป็นเครื่องมือในการดำเนินโครงการต่อไปในอนาคต และขยายผลต่อไปยังโรงเรียนอื่นๆ ต่อไป

2. Module-Help เป็น Module ที่มีลักษณะเป็นพื้นที่ Chat Bot ให้นักเรียนที่สมาชิกเป็นสมาชิกที่ผ่านการประเมินตนเองแล้วเลือก Hero ที่ให้คำปรึกษา และเลือกด้านการขอความช่วยเหลือ โดยโครงการได้กำหนดด้านให้ความช่วยเหลือ จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 ด้านการป้องกันอาชญากรรม ด้านที่ 2 การป้องกันตนเองจากการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ด้านที่ 3 ด้านสุขภาพ ด้านที่ 4 ด้านการเรียนรู้ ด้านที่ 5 ด้านกฎหมาย และด้านที่ 6 ด้านอื่นๆ ลักษณะการขอความช่วยเหลือ เด็กและเยาวชนจะเข้าไปส่งข้อความหา Hero ที่นักเรียนเลือกมาปรึกษา และระบบจะแจ้งเตือนไปยัง Hero ว่ามีข้อความการขอคำปรึกษาจากเด็กและเยาวชนโปรแกรม Buddy Cop Program เพื่อให้ Hero ได้มาตอบข้อความ การได้ตอบข้อความดังกล่าวจะเป็นไปในระบบเท่านั้น โปรแกรม JUDA ไม่สนับสนุนให้มีการตอบโต้กันช่องทางอื่น เนื่องจากป้องกันไม่ให้มีฉ้อโกงใช้โปรแกรม JUDA เป็นช่องทางในการหลอกลวงเด็กและเยาวชน และป้องกันการละเมิดเวลาส่วนตัวในการขอคำปรึกษา เพื่อให้เด็กและเยาวชนและ Hero ได้มีพื้นที่ในการปรึกษาระหว่างกันเฉพาะทางและเป็นทางการและไม่เป็นการล่วงล้ำพื้นที่ส่วนตัวของแต่ละฝ่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ อลิสา สุขแก้ว (2561) ที่เน้นให้โปรแกรมที่ใช้บน Application เป็นอุปกรณ์ที่พกพาได้ จึงมีคุณสมบัติเด่นคือ ขนาดเล็กน้ำหนักเบาใช้พลังงานค่อนข้างน้อย ปัจจุบันมักใช้ทำหน้าที่ได้หลายอย่างในการติดต่อแลกเปลี่ยนข่าวสารกับคอมพิวเตอร์

3. Module-Hero เป็น Module ที่ให้ผู้ใหญ่ใจดีในสังคมได้ลงทะเบียนเป็นสมาชิกโปรแกรม JUDA และได้มีการยืนยันตัวตนจากผู้ดูแลระบบ เพื่อให้มั่นใจว่าไม่ใช่มีฉ้อโกงแฝงตัวมาหลอกลวงเด็กและเยาวชน สำหรับกลุ่ม Hero จะเป็นบุคลากรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ประกอบด้วย ครูและอาจารย์ เจ้าหน้าที่ตำรวจ/นักเรียนนายร้อยตำรวจ นักจิตวิทยา นักกฎหมาย นักวิชาการ อาจารย์มหาวิทยาลัย เจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ เจ้าหน้าที่กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เจ้าหน้าที่จากกระทรวงสาธารณสุข เจ้าหน้าที่จากกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และผู้นำชุมชนและประชาชน คณะผู้วิจัยจะดำเนินการคัดเลือก Hero จากผู้ที่สมัครเป็นสมาชิก โดยการตรวจสอบ ชื่อ สกุล ที่ทำงาน ประวัติส่วนบุคคล เบอร์โทรศัพท์ และภาพถ่าย เพื่อยืนยัน

การเข้าร่วมเป็น Hero ในโครงการ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการหลอกลวงเด็กและเยาวชน กลุ่ม Hero เหล่านี้มีความสนใจในการที่จะให้คำปรึกษาแก่เด็กและเยาวชนที่เป็นกลุ่มนักเรียน โดยแต่ละคนจะมีความเชี่ยวชาญแตกต่างกัน เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจและนักเรียนนายร้อยตำรวจจะให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากยาเสพติด การห่างไกลยาเสพติด การป้องกันตนเองจากอาชญากรรมอื่นๆ รวมถึงข้อกฎหมายในการดำเนินชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นการจราจร การเผยแพร่ข้อมูลทางออนไลน์ การหมิ่นประมาท รวมถึงการพาดพิงหรือคิดทางเพศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเด็กและเยาวชนมีความเสี่ยงสูงในการตกเป็นเหยื่อและกระทำผิดได้ง่ายเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 การพัฒนาโปรแกรม JUDA ให้เชื่อมโยงกับ Application ของ กระทรวงศึกษาธิการ ชื่อว่า MOE Safety Center แอปพลิเคชันความปลอดภัยในสถานศึกษา ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นนโยบายสำคัญเร่งด่วนของกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นความท้าทายที่จะต้องทำให้สถานศึกษาเป็นมากกว่าสถานที่ให้ความรู้ แต่ยังคงเป็นสถานที่ที่อยู่แล้วมีความสุข มีความปลอดภัยด้วย จึงได้มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยส่งเสริม และสนับสนุนให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา เพื่อให้เข้าถึงนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไป ได้ สามารถแจ้งเหตุความไม่ปลอดภัยได้อย่างทั่วถึงและรวดเร็วมากขึ้น ผ่านการใช้แอปพลิเคชัน MOE Safety Center ซึ่งมีข้อดีหลายด้าน ทำให้การร้องเรียนมีความรวดเร็ว รวมถึงปัญหาการไม่กล้าร้องเรียนก็จะหมดไปด้วย ซึ่งขณะนี้ได้รับเรื่องร้องเรียนมาแล้วกว่า 50 เรื่อง และกำลังดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยเร็วที่สุด สำหรับวิธีการเชื่อมโยงดังกล่าวนี้ โครงการได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม และคณะครูจากสถาบันการศึกษาให้รวมเป็น Application ที่สามารถใช้งานจบทุกอย่างในที่เดียว โดยโปรแกรม MOE ทำหน้าที่ในการแจ้งเตือนอาชญากรรม ส่วนโปรแกรม JUDA ทำหน้าที่ในการขอคำปรึกษาได้ในทุก ๆ เรื่อง และขอความช่วยเหลือได้โดยตรง เพราะมีสัญญาณการเตือนอยู่เสมอ ดังนั้น โปรแกรมทั้ง 2 Application ที่สามารถใช้นับระบบอินเทอร์เน็ตได้โดยตรงจึงมีความเหมาะสมในการนำไปใช้กับสถานศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

1.2 การประชาสัมพันธ์โปรแกรม JUDA ในสถานศึกษาให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น โดยการทำหนังสือเวียนจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ และการส่ง QR Code ในการลงทะเบียนโดยไม่ต้องส่งรายชื่อเข้าร่วมกิจกรรม แต่เป็นการกระจายและประชาสัมพันธ์ให้โปรแกรม JUDA เป็นที่รู้จักทั่วประเทศ และส่งหนังสือเวียนไปยังสถานศึกษาในแต่ละจังหวัด เพื่อให้แกนนำนักเรียนเป็นเครือข่ายสำคัญในการนำโปรแกรม JUDA ไปใช้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 การสร้างชมรมหรือสโมสรเด็กและเยาวชนแกนนำ เพื่อป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา โดยให้นักเรียนแกนนำในแต่ละโรงเรียนเป็นผู้ขับเคลื่อนชมรม และให้นำโปรแกรม JUDA เป็นเครื่องมือในการประสานงานการขอคำปรึกษา และเป็นสื่อกลางในการดำเนินกิจกรรมระหว่างโรงเรียน ซึ่งถือว่าการสร้างกลไกให้โรงเรียนได้มีเครื่องมือสำคัญในการป้องกันอาชญากรรมในสถานศึกษาอีกทางหนึ่ง

2.2 การจัดประชุม Hero กับกลุ่มนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้แนวทางในการป้องกันอาชญากรรม และนำเทคนิคใหม่ ๆ ที่ทันสมัยมาพัฒนาและปรับปรุงโปรแกรมให้สามารถนำไปใช้ถึงเด็กและเยาวชนได้ทุกกลุ่ม

2.3 การประชาสัมพันธ์ให้มีการนำโปรแกรม JUDA ไปใช้ร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานีตำรวจท้องถิ่นกับสถาบันการศึกษา เพื่อให้เกิดการสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมในสังคมต่อไป

3. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

3.1 การอบรมให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนในการป้องกันตนเองจากอาชญากรรม และการป้องกันตนเองจากพฤติกรรมเสี่ยง ซึ่งควรจัดเป็นหลักสูตรสำหรับการเรียนการสอนในรายวิชาที่เหมาะสม

3.2 การนำโปรแกรม JUDA มาประยุกต์ใช้ในชั้นเรียน หรือการทำวิจัยชั้นเรียนเพื่อพัฒนาต่อยอดโปรแกรมการขอคำปรึกษา ให้เด็กและเยาวชนได้มีพื้นที่ปลอดภัยในการปรับปรุง และพัฒนาแนวคิดจากบุคคลต้นแบบในสังคม

3.3 เพิ่มมาตรการในการกลั่นกรองกลุ่มผู้ให้คำปรึกษาแก่เด็กและเยาวชน ที่จะต้องมีการรับรองและสัมภาษณ์ก่อนการลงทะเบียนการใช้งาน เพื่อให้มั่นใจได้ว่าเด็กและเยาวชนจะปลอดภัยหรือให้คำปรึกษาที่เกิดประโยชน์แก่เด็กและเยาวชน

เอกสารอ้างอิง

- พร้อมเลิศ หล่อวิจิตร. (2555). **คู่มือเขียนแอป Android สำหรับผู้เริ่มต้น**. โปรวิชั่น : กรุงเทพฯ.
- เปมิกา สนิทพจน์. (2565). **การพัฒนารูปแบบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการดำเนินคดีเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี**. ปรัชญาดุษฎีนิพนธ์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุชาดา พลาชัยภิรมย์ศิลป์. (2554). แนวโน้มการใช้โมบายแอปพลิเคชัน. **วารสารนักบริหาร**, 31(4), 110-115.
- สุรัตน์ สาเรืองและคณะ. (2565). **การพัฒนาประสิทธิภาพโปรแกรมประยุกต์สำหรับการรวบรวมข้อมูลการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในระดับสถานีตำรวจ**. กรุงเทพฯ : สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2565). **เปิดสถิติคดีเด็กและเยาวชนกับโอกาสที่หวังให้กลับตัวเป็นคนดีคืนสังคม**. สืบค้นเมื่อ 12 สิงหาคม 2565 จาก <https://www.springnews.co.th/feature/828366>
- อลิสา สุขแก้ว (2561). **Mobile Application คืออะไร และมีประโยชน์อย่างไร**. สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2564 จาก <https://www.mindphp.com/forums/viewtopic.php?f=198&t=45583>.
- Arseneault, L., Tremblay, R.E., Boulerice, B., Sèguin, J.R., and Saucier, J.F. (2000). Minor physical anomalies and family adversity as risk factors for violent delinquency in adolescence. **National Library of Medicine**, 157(6), 917-923.
- Debbie, J.G. and Ron, G. (2016). **Juvenile Justice: A Collection of True-Crime Cases 1st Edition**. English: Pearson.
- Louis, H. (2015). **Causes of Juvenile Delinquency**. English: GRIN Verlag.
- Priyanka, Y. (2016). Juvenile Delinquency as a Behavioural Problem. **The International Journal of Indian Psychology**, 4(1), 293-309.